

„Toate visurile prea frumoase sunt semne neîndoelnice de mari nenorociri viitoare(...)”

- Al. Vlahuță

NATIUNEA

continuitate pentru neam și țară

Informație, opinie și atitudine publicistică

Serie Nouă

Anul IX

Numărul 472

15 - 21 iulie 2020

Nu vă faceți chip de lut cu „arginii” icoanelor vândute!...

Cezar Adonis
Mihalache

Dacă printr-o minune, dintr-o voință divină, dintr-o milă pe care nu o merităm în credința necredinței celor mulți, am fi avut noi artefactul suprem al Creștinismului, lemnul crucii de Jertfă a Domnului, probabil nu am fi avut nici o problemă în a-l vinde... L-am fi scos la licitație într-un colț de sală, poate nici măcar într-o manifestare pe măsura artefactului... Nu-l avem, căci, altfel, cine știe cât de grea ar fi fost încercarea, pentru cei drepti în credință, de a lupta, de a se apăra în fața atacurilor veneticilor de neam, țară și ortodoxism, de a se opune mârșăviilor de tractorilor și negustorilor de cruci, icoane, troițe... Dar Domnul a rânduit să avem aici o Grădină a Maicii Domnului... Pe care o defrișăm, o desacralizăm, o vandalizăm, înstrăinându-i icoanele din icoane, lemnul, verigă a universului ce poartă în el harul ce-i împletește ființa în sfintele fapte mănăstirești.

Am defrișat, am ras la buza stâncii munții întregi... Am retezat mii de legături hristice ale pământului cu Înaltul Cerului, fără a ne fi gândit câte biserici, câte troițe și câte icoane am fi putut ciopli din miile de copaci seculari înstrăinați... Și nici măcar Biserica, prin arhierii ei, nu a făcut un gest minim pentru a ne proteja esența pe care s-au scris, s-au înfăptuit, în care s-au întrupat altarele sfintei noastre credințe. Chiar dacă ea ar fi trebuit să fie cea dintâi care să se opună retezării oricărui copac ori să oprească măcar tăierea acelor atinși de sacralitatea dată de împlinirea unor veacuri... Iar din Grădina Maicii Domnului au plecat, în trunchiuri de durere, întregi biserici de lemn... Și nu, durerea nu este mai mică gândindu-ne că lemnul nu a apucat a fi dăltuit în „urdișurile” la care să se adape credincioșii: biserici, troițe, icoane...

Astăzi, ca niciodată, arhierii bisericii par tot mai nepăsători față de soarta acestui neam... Indiferenți față de destinul unei națiuni ce nu poate fi desprins, nu poate fi ticluit, fără rădăcinile

sale... Și nu doar bisericile încă neînălțate din lemnul pădurilor ne sunt furate, ci și icoanele, oglinzi ale ființei noastre...

Nu demult, la Mănăstirea Sfântul Panteimon din Siliștea Gumești, aproape de locul în care Marin Preda a zugrăvit și credința oamenilor, s-a produs sacrilegiul ce anunță parcă începutul acelor „vremuri din urmă”, de care ne temem și nu prea... Poate doar un alt semn, un nou semn, ce mai contează la câte paranteze am lăsat a ne fi strecurate în cămașa noastră de credință, de românism, de manifestare, nu?!... Acolo, în lăcașul în care, în 2004, 70 de icoane au plâns cu lacrimi de mir chiar înainte de Sărbătoarea Învierii Domnului, aveau să fie aruncate acum pe ferestrele unor chilii numeroase icoane... Astfel, după tulburarea unei liniști duhovnicești de peste 25 de ani, produsă prin înlocuirea vechiului stareț al Mănăstirii, prin izolarea acestuia în încercarea noilor veniți de a smulge parcă însăși corola de minuni a credinței, duhovnicia Părintelui Antonie Liță, dar și prin alungarea multor călugări și frați, ba chiar prin punerea unor lanțuri între Duhovnic și mirenii lui, într-o seară, de la geamurile chiliilor, au fost azvârlite fără milă zeci de icoane, ele, ferestre ale cerului, pentru a fi mai apoi arse... Dacă nu răstignite, măcar arse... Nu conta că prin această vânzare a sufletului, prin această abandonare a sinelui, a deformării unor chipuri oricum de lut, cei atinși de grava tulburare a încercării de a izgoni omul, părintele, duhovnic care a înălțat prin vorba-i blândă zidiri de credință în sufletele oamenilor, păcătuiau poate în cea mai grea anatemă...

Pentru ei, cei rătăciți, motivul era acela „că nu orice este tipărit pe hârtie se cheamă icoană”... Doar că icoanele sunt sfinte purtătoare de mesaje cerești!... Și devin porți ale cerului sub atingerea de binecuvântare a unui Părinte!... Apoi, „învățătura” primită a fost că un stareț, fie el și nou, fie el și interimar, fie el și rătăcit de calea dreaptă, poate decide ce și cum vrea el pentru o stăreție!... Chiar

dacă, poate, o va sufoca în ranchiuni și frustrări, chiar dacă îi va zăvorî, poate chiar definitiv, porțile... Dar cum să ceri ca Sfintele Icoane să fie arse?... Ferice de curajul unor călugări, care, aproape prigoniți pentru neascultarea dintr-o ascultare străină jurămintelor lor, le-au salvat de la pieire... Altminteri, o dată cu ele ar mai fi pierit ceva din ființa noastră, chiar acolo, pe locurile de izvoră ale veșniciei unui credințe de care suntem mândri... Din păcate, mândri doar în puținele clipe pe care le mai petrecem în biserici...

La Siliștea Gumești, stăreția așteaptă astăzi înturnarea spre măreția de până mai ieri... Și, neîndoelnic, acest lucru se va întâmpla, cu sau fără noi, cu sau fără ei, detractorii, mișei, nepăsătorii... Între timp însă, continuă smulgerea altor icoane ale ființei și devenirii noastre... Unele cu mult mai vechi, precum „Iisus Răstignit” și „Iisus Hristos Împărat și Mare Arhieru”, ctitorite în ctitoriile domnilor Mihai Viteazul și Matei Basarab. Scoase la licitație pentru a ajunge, nu doar să binecuvânteze alte pământuri, ci să mai rupă o frunză, o tulpină, o floare, de aici, din Grădina Maicii Domnului...

Ne vindem pe mai departe patrimoniul, obârșia, esența, ființa... Și, din nou, arhierii Bisericii tac... Nepăsători... Cred, sper, nădăjduiesc că doar nepăsători... Dar noi, noi de ce tăcem?... De ce mai tăcem și în clipa în care icoane artefact și arhetip ale Neamului Românesc sunt mezate la talciocul la care ne-au fost deja înstrăinate pagini de istorie, tablouri de patrimoniu, manuscrise de înălțare a limbii române... Nu vedem cum ne este înstrăinată cu înverșunare obârșia?... Nu ne doare că ne sunt smulse de la piept artefactele și mărturiile de credință ale vremurilor trecute?... Că ne sunt transformăm în crunte nepăsări și trădări iudaice ale vremurilor noastre?...

Chiar nu realizăm unde ne vor duce toate acestea?...

CNCD, o veșnică instituție UDMR-istă...

Dan
Tănăsă

La opt luni de la momentul în care UDMR a votat moțiunea de cenzură care a dus la căderea Guvernului Dăncilă, sub conducerea lui Marcel Ciolacu PSD s-a „răzbunat” cât se poate de original: a votat un UDMR-ist pentru un nou mandat de cinci ani în fruntea CNCD. PSD-iștii au uitat foarte repede faptul că UDMR le-a „răsturnat” guvernul în octombrie 2019. Mai mult decât atât chiar, PSD-iștii au uitat foarte repede că în urmă cu un an UDMR se „ștergea pe picioare” cu guvernul PSD în scandalul provocat tot de UDMR în cazul Cimitirului internațional de la Valea Uzului. În iunie 2019 cine a vrut să vadă a văzut cum UDMR acționează în interesul Ungariei, tratând cu dispreț conducerea politică de la acea vreme, adică pe cei de la PSD.

Ce-a făcut Marcel Ciolacu, actualul lider al PSD, atunci când a fost cazul să întoarcă favoarea celor de la UDMR pentru modul execrabil în care UDMR-iștii s-au comportat cu cei de la PSD? Păi exact asta a făcut: le-a întors celor de la UDMR favorul și l-a votat pe Asztalos Csaba pentru un nou mandat de cinci ani la conducerea CNCD. Votul a mai lămurit, pentru mine cel puțin, o chestiune foarte importantă. Acea că CNCD nu este instituția statului român, așa cum în mod eronat și prostesc am crezut. Nu! CNCD este instituția privată a UDMR, singura și eterna formațiune politică care poate conduce CNCD. În România trăiesc 18 minorități naționale dar CNCD trebuie musai condus exclusiv de UDMR (chestiune care reprezintă în sine o discriminare pe criterii etnice a celorlalte minorități naționale din România! Dar asta e doar un detaliu care nu deranjează pe nimeni)... Iar după ce Parlamentul a votat pentru un nou mandat de cinci ani la CNCD în cazul UDMR-istului Asztalos Csaba, acesta a fost ales și președinte al CNCD pentru încă un mandat de cinci ani! Or, puțină lume știe că Asztalos Csaba este președintele instituției de 15 ani și este membru în CNCD de 18 ani!

Problema domnului Asztalos nu este aceea că este membru UDMR. În opinia mea de simplu cetățean român problema lui Asztalos este că deși este demnitar al statului român, numit de Parlamentul României, acesta se comportă și acționează ca un demnitar al

Ungariei. În locul discreției și al echidistanței cu care ar trebui să acționeze un demnitar numit de Parlamentul României, Asztalos utilizează aroganța specifică mai degrabă unui grof stăpân peste o feudă. Asztalos este un susținător înfocat al separatismului pe criterii etnice al așa-zisului ținut secuiesc. Deși e demnitar al statului și ar trebui să manifeste discreție, Asztalos susține public autonomia teritorială pe criterii etnice pentru care acționează UDMR și care este susținută de Ungaria. Asztalos, demnitar al statului român, a preluat și a propagat în spațiul public fake-news-ul inițiat de UDMR în cazul primarului UDMR din Ditrău.

Deși este un demnitar român, numit de Parlament, și ar fi trebuit să se abțină de la afirmații publice părtinitoare, Asztalos a acționat în acest caz ca un politruc UDMR și ca un demnitar al Ungariei, propagând în mod iresponsabil un fake-news abject. Prin acțiunile sale publice, Asztalos se face vocea Budapestei la București, după cum a dovedit-o și la începutul acestui an într-un interviu. Sub conducerea lui Asztalos, CNCD este utilizat ca mijloc de epurarea etnică a românilor din Covasna și Harghita. Deși a emis deja câteva zeci de decizii prin care a constatat un adevărat proces de epurare etnică a românilor din Covasna și Harghita și deși este obligat legal să ia măsuri pentru a stopa acest proces, CNCD-ul condus de Asztalos refuză să acționeze în interesul populației românești din cele două județe discriminate chiar de către colegii de partid ai lui Asztalos. Președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), UDMR-istul Csaba Ferenc Asztalos, demnitar al statului român numit în funcție de Parlament, a participat în data de 21 ianuarie 2020 la ceremonia organizată în Ambasada Ungariei cu ocazia decorării lui Lucian Boia. Asztalos nu a explicat public care este motivul pentru care se afla acolo la un eveniment care viza o persoană particulară. Motivul este însă evident pentru cei care i-au urmărit activitatea.

Marcel Ciolacu are impresia că va conduce câteva decenii PSD. Așa a crezut și Liviu Dragnea de fiecare dată când făcea concesii mizerabile UDMR-ului. Nici Dragnea și nici Ciolacu nu înțeleg noțiunea de demnitate iar acest neajuns al celor doi servește de minune intereselor UDMR și ale Ungariei.

„Trakia” – proiect politic pentru țările din sud-estul Europei

Ion
Coja

Indiferent de ce se va întâmpla cu Uniunea Europeană, cu atât mai mult din perspectiva destrămării UE preconizată de mulți analiști politici, proiectul Trakia este o variantă de viitor pentru o bună parte din Europa, pentru acele state ale căror popoare se consideră sau se pot considera că sunt genetic înrudite prin substratul etnic trac sau iliro-trac. Este vorba în primul rând de statele balcanice, la care se mai pot adăuga Ungaria și Slovacia, cel puțin.

Identificarea acestui substrat trac este importantă, dar nu decisivă, popoarele din această zonă a Europei având și alți numitori comuni, temeuri de a se solidariza ca o sub-unitate bine definită în interiorul comunității europene.

Neamul tracilor antici a fost „cel mai numeros după indieni”, apreciau istoricii din vremea când a existat conștiința etnicității trace. Această conștiință a dispărut, printr-un proces istoric puțin cercetat de specialiști. De reținut formula lansată de Mircea Eliade despre traci: „Tracii au făcut istorie pentru alții”! La Roma antică zeci de traci s-au impus până la rangul social suprem: cel de împărat al Romei. Un rol la fel de însemnat l-au avut tracii și în Bizanț unde, mai mulți împărați, în frunte cu marele Constantin, au fost traci.

Neamul tracilor, ca poporul cel mai numeros din Europa Antică, a avut o influență directă și benefică asupra civilizației greco-romane, care stă la baza culturii europene, al cărei model a fost atât de important în istoria planetei noastre. Moștenirea Europei Antice nu poate fi concepută prin ignorarea ori eludarea conștiinței a componentei trace. Un neam atât de numeros nu putea să dispară fizic, ci a trăit mai departe, sub alte nume, alte etno-nime, ca efect al unor evenimente istorice care au lucrat la suprafața realității istorice. Harta înjghebărilor politice din această parte a Europei ne arată o instabilitate permanentă a granițelor și a etno-nimelor, supuse deseori unor accidente sau întâmplări nelegate organic cu realitatea genetică, mult mai stabilă, propriu-zis neschimbătoare, neafectată de bălciul politic de suprafață desfășurat fără nici un efect asupra substratului etnic, la care, e foarte adevărat, s-au adăugat componente noi, fără a înlocui sau elimina substanța primară, marea masă a populației autohtone, mereu majoritară, care nu s-a dislocat niciodată, nu a pierit niciodată.

Romanizarea acestui spațiu și, mai târziu, slavizarea sa parțială, nu s-a produs prin înlocuirea tracilor autohtoni. Aceștia și-au pierdut numele,

și-au pierdut limba, dar și-au păstrat mentalitatea, tradițiile, tipicul vieții, gena biologică, cultura populară, muzica, portul etc.

E foarte probabil să ne aflăm în fața unui paradox greu de înțeles: numărul mare al tracilor ar putea fi cauza „dispariției” lor din istorie, din Analele istoriei. Niciodată tracii nu au fost vizați în întregime de vreun pericol deschis, declarat, conștientizat. Un asemenea pericol i-ar fi stimulat să se unească, să-și descopere identitatea și să reacționeze unitar la provocările istoriei. Asemenea provocări nu s-au produs de-a lungul timpului, poate și pentru că tracii au trăit risipiți în state diferite, în formațiuni politice care cuprindeau fiecare numai o mică parte dintre traci. Numărul lor mare i-a împiedicat să-și întemeieze un stat propriu.

De regulă, statele se întemeiază pe un număr mic de „cetățeni”, pornesc la drum ca o formațiune organizată cu un număr mic de supuși! Majoritatea acestor construcții politice nu rezistă în timp, le iau locul alte efemeride, într-o vânzoleală supusă mai mult hazardului decât unor legități. Puține sunt acele state care reușesc să se extindă și să se impună în timp. Foarte puține au răzbătut până în zilele noastre. Majoritatea statelor au dispărut, dar nu se poate vorbi de dispariția popoarelor, a neamurilor care au trăit în statele respective, oricât de efemere au fost aceste construcții politice. Singura construcție politică a tracilor a fost Dacia, destul de durabilă, a cărei apariție este mai mult decât notabilă. Dacia a ieșit de pe harta politică a Europei, dar asta nu înseamnă că au dispărut și dacii! Că „au pierit”! Dacii au lăsat urmași destul de numeroși: românii de azi, în primul rând. La fel și tracii, nu au pierit, nu i-a exterminat nimeni, ci și-au văzut de viața lor și au lăsat în urma lor copii și nepoți, în a căror ființă biologică se păstrează și componenta adausului etnic roman, latin, sau slav, în proporții variabile, deocamdată imposibil de precizat. Dar mai presus de toate a supraviețuit componenta biologică tracică, ca un substrat definitoriu pentru toate popoarele din această parte a Europei. Pentru economia acestui text, putem să ne declarăm de acord că există acest (sub)strat trac în plămada etnică a câtorva popoare europene aflate în aceeași zonă geografică, balcano-carpatică, ocupând-o într-o dispunere continuă a elementului trac, și să megem mai departe, întrebându-ne la ce ne poate fi de folos amintirea marelui neam al tracilor? La ce ne-ar folosi deșteptarea unei conștiințe tractice? Consider că în momentul de față, vremurile pe care le trăim ne pun în față o problemă cu care tracii nu s-au confruntat niciodată, nici pe

vremea când se numeau traci sau daci ori geți, nici mai târziu, când și-au zis unii altora bulgari sau albanezi, români ori maghiari sau sârbi!

Problema care se pune azi pentru prima oară în istoria noastră este problema identității noastre etnice, a pierderii ireversibile a identității rasiale. Când Peninsula Balcanică a intrat într-un proces de romanizare, iar mai târziu de slavizare, adică de amestec etnic cu alte popoare, acele popoare erau de același neam, erau indo-europeni, arieni, erau de aceeași rasă cu autohtonii, erau „albi” și unii, și alții. Azi, urmașii tracilor sunt puși în fața unei alternative neașteptate: metisarea rasei, pierderea identității etnice și rasiale. Abia acum se pune problema dispariției fizice a tracilor, a dispariției poporului trac de rasă ariană, indoeuropeană, după câteva milenii de existență.

În scenariul pe care ni-l propun niște lideri bezmetici ai Uniunii Europene, urmașii noștri, ai tracilor de azi, vor fi niște corcitură rezultate din metisarea cu o populație heteroclită de imigranți de rase diferite, aduși din Africa și Asia, care vor compromite definitiv, până la dispariție, rasa ariană a tracilor. Urmașii tracilor metisați vor fi diferiți unii de alții, nu vor mai avea aceeași formulă genetică, rasială. Nu vor mai putea alcătui un neam, o națiune unitară genetic, așa cum sunt azi popoarele și neamurile care se trag din traci.

În urmă cu un mileniu și jumătate a dispărut numele de trac, dar nu și neamul tracilor, care s-a subdivizat în entități cu nume noi, diferite, menite, din păcate, să facă uitată unitatea de neam, de rasă, a tracilor. Această unitate, reală, a fost recuperată în zilele noastre datorită oamenilor de știință, istorici și geneticieni. Viitorul ne va aduce cu siguranță dovezi și mărturii noi și mai puternice ale acestei unități rasiale, tractice, aflată ca substrat genetic în formula etnică a popoarelor din sud-estul Europei. Este de datoria intelectualității să transfere, să deștepte în conștiința publică a popoarelor din acest spațiu adevărul că suntem tracii! Noi, locuitorii din această parte a Europei, suntem traci! Și punctum!. Uniunea Europeană, prin lideri rătăciți, inconștienți sau corupți, se pare că a acceptat derularea în viitorul cel mai apropiat a unui proces de pierdere a identității noastre rasiale de europeni, de indo-europeni, pierdere care se va produce în urma unui metisaj etnic, rasial, cu un conglomerat de populații migratoare, venite din Africa și Asia, de religie musulmană majoritatea, lipsie de unitate genetică. Acest proces a demarat deja în țări ca Suedia, Germania, Franța. Dacă lucrurile evoluează fără să se ia măsurile convenite, dacă nu se intervine cu legi radicale și eficiente, dacă se continuă trendul actual, în

câteva decenii se va produce o des-europenizare rasială a Europei, în paralel cu o musulmanizare a Europei. Mai întâi a Europei Occidentale, mai apoi a întregului continent.

Apartenența la Uniunea Europeană ne pune în față această alternativă crucială, dar constatăm că în pofida tuturor afirmațiilor politice de susținere și promovare a democrației, a politicii drepturilor omului, liderii de la Bruxelles, precum și majoritatea liderilor din fiecare țară europeană, nu se gândesc să consulte electoratul european în această chestiune de maximă importanță istorică. Ar fi important să înțelegem cum, când și de ce acești lideri europeni și-au dat acordul la producerea acestui cataclism demografic! Și mai ales în fața cui, la propunerea cui, liderii politici din Uniunea Europeană au acceptat acest scenariu apocaliptic de pierdere a identității noastre europene, scenariu la al cărui capăt vom constata dispariția rasei albe, ariene. pierderea identității noastre rasiale. În folosul cui se va produce acest cataclism planetar? Cine sunt criminalii la nivel planetar care au putut concepe un asemenea proiect? Dar lucrul cel mai important pe care trebuie să-l înțelegem este că se produce, că este în plină derulare procesul de des-europenizare a Europei. Acest proces este dramatic de avansat în Europa Occidentală. Constatăm cu stupeoare că în Europa Occidentală nu se produce nicio reacție coerentă și eficientă de răspuns la acest atac perfid care vizează în inima ei ființa etnică și rasială a europenilor. Niciun guvern nu se pronunță măcar asupra gravității situației. Ba chiar în unele țări occidentale au legiferat interdicția de a discuta viitorul rasei noastre.

Proiectul Trakia pe care îl propunem nu inventează o soluție, scornită din mintea unor indivizi bine intenționați. Proiectul Trakia descoperă o realitate existentă, o componentă reală, funcțională, a ființei noastre etnice, a popoarelor din această zonă a Europei. Dacă Europa are ca bază genetică apartenența la rasa ariană, caucaziană, indo-europeană, la „rasa albă”, sud-estul Europei, spațiul carpato-balcanic se întemeiază pe realitatea subdiviziunii trace în interiorul rasei albe. Această realitate biologică a contat până azi în istoria noastră la nivel intuitiv, subconștient. Azi, când cu clară intenție malefică dușmani nevăzuți și necunoscuți ne manipulează și ne impun cu perfidie abandonul identității noastre rasiale, această realitate rasială este chemată să joace un rol conștient, asumat cu bună știință ca țintă a acțiunii noastre politice și culturale: prezervarea identității trace, de arian, este momentul să se trezească în noi și să de-

termine comportamentul nostru în lumea de azi și de mâine!

Să nu ne sfiim să abordăm problemele viitorului nostru în termeni rasiali. Rasele umane sunt o realitate impusă de milenii de istorie a omenirii! După milenii de istorie, de evoluție, omenirea se prezintă diversificată rasial. Nu vem niciun motiv să „corectăm” această realitate. Avem motive să credem că această realitate aparține planului divin. Dacă la nivelul individului afirmăm dreptul oricărei persoane de a se însoți cu persoane aparținând altei rase, și de a întemeia astfel o familie mixtă, la nivelul rasei, oricare ar fi ea, ca și la nivelul etnic, național, afirmăm dreptul suprem, dar și datoria de a prezerva identitatea rasială și națională, etnică, a comunităților umane care au răzbătut până azi istoria și se prezintă la acest ceas de recensământ etno-grafic ca rase și națiuni distincte.

Mărturisim că nu putem înțelege care sunt resorturile intime, sufletești și intelectuale, ale celor care în anii noștri au lansat doctrine anti-rasiale, susținând ideea dispariției raselor umane prin amestecul raselor, prin metisarea populației globului. Nu-i înțelegem și nu le putem accepta falsa „modernitate” a ideilor, a argumentelor. Ne umple de mirare și de mâhnire că idei atât de false, atât de nocive, pot găsi un sprijin financiar și logistic atât de consistent. Ne exprimăm dezacordul total față de această viziune anti-umană distructivă, dizolvantă. Așa zisul multi-culturalism, mult laudat de activiștii globalizării năuce, înseamnă o uniformizare a peisajului uman, o renunțare la diversitate, la specificul național sau regional al comunităților umane. Acest specific este podoaba stilistică, culturală, cu care s-au ales aceste comunități după secole și milenii de istorie, de evoluție socială și spirituală.

Proiectul Trakia este o pledoarie pentru salvarea identității rasei albe, a Europei ariene, a substratului trac, deci arian, din formula genetică a popoarelor din sud-estul Europei. Proiectul Trakia încearcă să identifice acele activități și acțiuni prin care vom putea contracara acțiunile și activitățile globaliștilor anti-naționali și anti-rasiali. Proiectul Trakia, în varianta sa cea mai generoasă, pledează pentru salvarea diversității rasiale și naționale a tuturor neamurilor și etniilor de pe suprafața mult încercatei noastre planete. Ivo-carea unui substrat trac este o întreprindere complexă și dificilă, de durată.

Cultura literaturii române în contextul altor culturi

Galina
Martea

După cum știm, cultura unui popor se definește prin identitatea valorilor spirituale, cât și materiale, iar conținutul acestora este fundamentat pe fenomene corelate cu necesitățile sociale ale individului. La fel se cunoaște, cultura unui popor se dezvoltă din principii de demnitate și identitate națională, elemente esențiale bazate pe moralitate individuală și socială, construite din convingeri ce aparțin culturii literare și științifice, în ansamblu, aspecte ce aparțin valorilor spirituale – aceste teorii fiind influențate de propriile tradiții naționale, dar și de practicile altor popoare care în procesul evoluției au obținut o cultură cu mult mai avansată față de cea care există în propriile manifestări culturale. Din acest punct de vedere, necesitățile spirituale și morale ale individului, ale unui popor între timp se amplifică tot mai mult, iar cultura, ca component integrator al tuturor valorilor sociale, se dezvoltă și mai mult în limitele decenței umane. Așa fiind, cultura oricărui popor tinde spre perfecțiune și către acele valori care înalță continuu dezvoltarea umană și cea socială.

Activitatea culturală a fost mereu o năzuință și o prioritate absolută a individului, aceasta reprezentând acțiunea conștientă în obținerea unui scop definit care dezvoltă și raportează treptat omul și societatea acestuia către nivele tot mai superioare, către nivele civilizate. Lucruri demne și pline de respect care orientează umanitatea spre crearea unor condiții mai bune de existență socială, în mod aparte, în crearea bunurilor spirituale și materiale, valori ce comunică între ele și, în același timp, constituie imaginea culturală a unei societăți dintr-o perioadă istorică anumită. Dacă să ne orientăm la o comunitate anumită, atunci vom deschide parantezele societății române, neam care întrunește în mod distinct atât cultura clasică și modernă, cât și cultura literară – fenomene ce constituie conținutul unui obiect național, unui produs al identității de limbă și istorie ce aparține integral de meritul întregului popor, de meritul clasei intelectuale, de meritul scriitorilor și oamenilor de știință etc., aceștea evocând o sinteză a tuturor posibilităților prin exprimare și promovare a valorilor social-culturale, inclusiv, raportate și la valorile culturale universale. Astfel, conform realității, cultura modernă română și-a început evoluția cu desăvârșire undeva de aproape treisute de ani în urmă, având în centrul evenimentelor și influența

relativ mare din partea unor culturi occidentale, dar mai ales a celei germane și franceze. În această perioadă de timp cultura română, în mod aparte, cultura literară română s-a manifestat ca o componentă destul de calitativă, determinată de esență, iar conținutul acesteia a întruchipat bogăția spirituală a poporului român. Printre ipostazele respective, cu contribuție notabilă, se înscriu nume mari de personalități, scriitori ce le individualizează importanța de-a lungul istoriei, iar operele literare ale acestora s-au remarcat nespuse de valoros nu numai în cultura națională română, dar și în cea occidentală, universală, cu accente mai pronunțate în cultura franceză, germană, italiană, americană – literatura română fiind formula ce cuprinde latura fundamentală a esteticii și a virtuții.

Cultura română din toate timpurile s-a exprimat ca un fenomen unic, specificul acesteia fiind corelat la plasarea geografică și a procesului evolutiv de-a lungul istoriei. Componentele respective și-au găsit abordarea și în cultura literaturii române, care de-a lungul timpului a fost puternic influențată și de alți factori precum creștinismul (specific neamului român), umanismul (curent care a fost infiltrat din Polonia în secolul al XVII-lea și ulterior pătruns și în spațiul românesc; în Moldova, prin scrierile lui Miron Costin, predecesorul fiind Grigore Ureche – care a tratat aspecte de istorie în dezvoltarea fenomenelor precum deșteptarea poporului prin conștiința națională; apoi Ion Neculce – cronicar moldovean care a abordat teoria despre identitate, cultură, erudiție, înțelepciune; renumitul umanist Dimitrie Cantemir, cât și alte personalități distincte prin cultura umanistă, cum ar fi și Constantin Brâncoveanu, alții), tradițiile naționale etc, în rezultat, toate reprezentând identitatea română ca produs autentic al factorilor spirituali și materiali. În modul acesta, literatura română, fiind valorificată și exprimată de către scriitorii români și nu numai, și-a făcut prezența în mod onorabil și în alte culturi universale, care, la rândul ei, s-a prezentat ca un component suficient de valoros în arta scrisului. Acest lucru este vizibil realizat prin scrierile marilor literați, scriitori notorii, savanți, umaniști, un exemplu eminent fiind Dimitrie Cantemir (savant, filozof, umanist, scriitor, lingvist, istoric, compozitor, geograf, politician, antropolog etc) care a lăsat ca moștenire valori literare inegalabile cum ar fi „Descrierea Moldovei” (editată în 1769), lucrare scrisă în latină și solicitată cu mare interes de

către Academia de Științe din Germania, Berlin; „Istoria creșterii și descreșterii Imperiului Otoman” – lucrare publicată în limbile engleză (1734-1735, ediția a II-a în 1756), germană (1745), franceză (1743), unde pentru continentul european aceasta a existat până în anii 1900 ca un manuscris-îndrumar, ca un izvor de documentare permanentă pentru oamenii de știință, istorici etc.; de remarcat și faptul că despre Domnia Sa s-au scris multe lucruri demne de apreciere, unul fiind înscris și în Enciclopedia britanică, volumul 5, ediția a 11-a, unde se stipulează: „Dimitrie Cantemir a fost cunoscut ca unul dintre cei mai mari lingviști ai vremii sale, vorbind și scriind unsprezece limbi și fiind bine versat în bursele de studii orientale”.

Dacă literatura română între timp a fost influențată de diverse culturi, cum ar fi cultura greacă (secolul al XVII-lea și al XVIII-lea în care Țările Române au fost stăpânite de Imperiul Otoman), iluminismul european (secolul XVIII-XIX, exponenții acestui curent literar fiind Gheorghe Asachi, Dinicu Golescu etc); apoi renașterea națională și culturală cu idei revoluționare (secolul al XIX-lea și începutul secolului XX-lea) a pus la dispoziția marilor scriitori români prilejul de a realiza lucrări literare inedite bazate pe schimbările parvenite în istoria românilor, accentul fiind pus pe unitatea națională, conștiința națională și tot ceea ce ține de cultura neamului românesc. În această perioadă de timp literatura română este cuprinsă și de avântul curentelor literare europene cum ar fi simbolismul, romantismul, realismul, astfel scriitorii români manifestându-și activitatea literară către tendințe și aptitudini relativ comune, cu o formă de exprimare destul de frumoasă și calitativă. În acești parametri, conform meritelor, literatura română a secolului XIX este considerată și se înscrie ca cea mai valoroasă și productivă creație literară din toate timpurile. Printre marii scriitori români care s-au remarcat foarte sugestiv prin curentele literare respective din acea perioadă (junism, simbolism, romantism, realism, latinism) se numără jeniul literaturii române Mihai Eminescu (personalitate cunoscută nespuse de mult și în cultura universală), Ioan Slavici, George Coșbuc, Constantin Negruzzi, Ion Creangă, Vasile Alecsandri, Alecu Russo, Bogdan Petriceicu-Hasdeu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Mihail Kogălniceanu, Ion Luca Caragiale, Titu Maiorescu, Anton Pann, Alexandru Macedonski, Petre Ispirescu, Dim-

itrie Bolintineanu, Alexandru Vlahuță, Ion Heliade Rădulescu, precum și mulți alții. Scriitorii susmenționați, cât și alții au pus în lumină opere literare de mare valoare, unele din ele fiind înscrise și în patrimoniul cultural universal, iar prin subiectele literare abordate s-au evidențiat nu numai capacitățile scriitoricești ale acestora, dar și puterea de întrebuintare și utilitate publică a artei literare în mediul social corespunzător – totul creat în scopul de a completa cât mai mult bunurile spirituale întru dezvoltarea omenirii de diverse culturi și origini.

Literatura română este o identitate distinctă, iar cultura acesteia reprezintă întregul set de valori spirituale, intelectuale menite întru dezvoltarea poporului român și nu numai. Din respectivele considerente, cultura literaturii române este un proces bine definit, acesta, la rândul lui, manifestându-se ca o identitate sigură în arta scrisului. Așa fiind, prin identitatea culturii literare definim însușirea, istoria și contribuția acesteia în cultura românească, cât și cea universală din diverse perioade ale timpului. Cultura literaturii române este prezentă în mod distinct de la începuturi până în zilele de astăzi, divizându-se în compartimente exacte: literatura română veche, literatura română în limba slavonă, literatura română umanistă – secolul XVII, literatura română a secolului XVIII, literatura română a secolului XIX, literatura română a secolului XX, literatura română inter-belică, literatura română postbelică, literatura română contemporană; literatura română din străinătate sau, mai bine zis, literatura română a diasporei; literatura română în viziunea scriitorilor străini, – efectul benefic și estetic fiind prezent în întregul sistem de activitate literară. Ca urmare, literatura română este un proces care se regăsește între sinteza trecutului și a prezentului, bazat pe trecerea de la particular la general; între conexiunea istoriei și a proceselor sociale, politice, morale, economice; între realitate și imaginație pentru a crea noi reprezentări în baza percepțiilor umane. În același timp, identitatea literaturii române este un mod de exprimare prin care se dezvoltă și se recunoaște cultura spirituală ce modernizează continuu societatea română atât din cadrul țării, cât și din afara ei. La baza acestora este prezentă noțiunea de unitate națională, care unește și întărește centrul de legătură cu prezența scriitorilor români de pretutindeni. Reprezentarea generală a principiului de unitate națională se manifestă în

toate acțiunile întreprinse de către scriitorii români din toate timpurile, transmițând ideea prin diverse genuri literare. Prin sentimentul de afecțiune pentru țărâna natală, pentru propria patrie, literatura română a fost și este inundată continuu de conținuturi ce aparțin conceptului de unitate națională, de menținere a tradițiilor naționale, de dezvoltare spirituală și socială a societății române, de dragoste pentru semenul său etc., unde scriitorii români își expun acest gând cu cea mai mare pasiune prin profesiunea exercitată, deci, prin arta scrisului. Pentru scriitorii români sau, mai bine zis, pentru intelectualitatea română din afara hotarelor dragostea pentru pamântul natal este unică, ea nu dispăre niciodată și este redată prin lucrări literare în cel mai distins mod. Scriitorii români din afara granițelor țării de origine sau, cum se mai spune în mod literar, Diaspora, încearcă prin diverse acțiuni (și le reușește de minune) să creeze pe meleaguri străine frumosul despre ținutul românesc și fac tot posibilul ca să transmită, să dezvolte în omul străin (din alte țări) interesul și respectul pentru societatea românească. Prin lucrările literare și cele științifice, prin acțiunile întreprinse de a crea uniuni și societăți de creație, de a înființa instituții destinate culturii și învățământului în limba română în alte țări ale lumii, acest lucru impune respect și admirație pentru imaginea și atitudinea frumoasă despre națiunea română. De menționat, atât creația literară, cât și cea științifică completează în mod egal cultura literaturii române, patrimoniul cultural al națiunii române. Printre scriitorii și oamenii de știință români, care au promovat și continuă să promoveze valorile intelectuale și spirituale românești, în mod aparte, cultura literaturii române în alte culturi, se regăsesc personalități celebre – Nicolae Iorga, Dimitrie Cantemir, Mihai Eminescu, George Călinescu, Tudor Arghezi, Emil Cioran, Mircea Eliade, Nichita Stănescu, Eugène Ionesco, Herta Muller, George Emil Palade, Ana Blandiana, Petru Popescu, Ruxandra Vidu, Andrei Codrescu; Bogdan Suceavă, Ștefan Baciu, precum și multe alte personalități marcante – producători de studii literare, filozofice, științifice în diverse domenii; veritabile personaje în promovarea istoriei, culturii și limbii române pe meleaguri străine.

„Constituționalizarea” zădărnicii combaterii bolilor...

Cezar Adonis
Mihalache

Cam despre asta este vorba... Despre „meritul” CCR de a fi dat o acoperire constituțională dreptului de a zădărnici acțiunile punitive de combatere a bolilor... De a translata o acțiune potrivnică sănătății publice tocmai în zona libertăților civile. Și este important, fundamental chiar, faptul că CCR s-a gândit la libertățile noastre... Doar că a făcut-o strict pentru interesele politice... Iar decizia arată felul în care valorile la care ne raportam acum trei decenii au fost răsucite cu 180 de grade... Și nu este doar o inversare a înțelegerii, a aprofundării drepturilor noastre, a felului de a aplica și, mai ales, de a proteja libertățile de exprimare, de manifestare, de existență în sine a statusului social, și a fiecăruia în cadrul acestuia, venite din „purificarea” de peste ani, într-o exorcizare a maselor de tarele nepăsării, lașității, dezinteresului, ranchiunei, frustrării și chiar ipocriziei (am rămas doar niște ipocriți

în costume din cutume epigonizate), ci strict dintr-o decizie politică. Politic constituțională... Un fel de „political correctness”, rezumat la statutul de șablon de interacțiune și radicalizare în folosul unor interese de

clan, de grup politic organizat (aceleași de trei decenii)...

„Redarea” unei libertăți, a unui drept, a unui reper, apărarea în fața tentațiilor de restrângere a unor drepturi cetățenești, nu s-au născut dintr-o (altă) revoluție a noastră, la nivel de mase, măcar o revoluție a gândirii, ci a fost impusă

politic. Și ar fi putut fi orice altceva, caruselul a fost pus în mișcare și arată, nu apărarea unui popor în fața eventualelor abuzuri ale cărmuitorilor, ci așezarea la picioarele guvernanților a unei instituții aflate mai pre-

că asta au devenit libertățile noastre), a fost acum acaparată pentru exercitarea unui drept de „preemptiune” chiar asupra drepturilor noastre, ba chiar asupra drepturilor noastre de a avea drepturi.

Și suntem în fața unei evidente acțiuni premeditate... Pentru că, deși se pricepe la târăgânarea unor decizii care sunt sensibile (nu pentru noi, nu pentru societate, nu pentru stabilitatea legislativă, nu pentru conturul juridic parte al dreptului comunitar al familiei europene, căreia încă îi suntem parte, și avem responsabilitatea armonizării legislative, dar și a securizării unor drepturi cetățenești la nivelul celor existente în UE), Curtea a marșat într-o „soluționare” rapidă, alegând, chipurile, pentru apărarea unor principii constituționale fundamentale, o soluție ce poate afecta grav sănătatea publică și stabilitatea socială.

Măcar acum, CCR ar fi putut alege o altă cale... Ar fi putut, pur și simplu, să atragă atenția Executivului că trebuie să consolideze de urgență de-

zicia carantinării și izolării obligatorii printr-o lege... Și, mai ales, putea să-și suspende „acribia” (din păcate, o aplecare în interes de partid), pentru a evita situația infrațională de a lăsa liberi printre noi zeci de pacienți infectați. La rândul-i, și guvernanții ar fi putut fi mai fermi, dar nu în sens anti-constituțional, dimpotrivă, putând stopa excesul de zel al CCR -ului (un zel constituțional, firesc și necesar, dar, moral, posibil a se constitui într-o vulnerabilitate morbidă și mortală), declarând, chiar dintr-o poziție de forță, reintrarea în starea de urgență pentru câteva zile, practic până la finalizarea unei legi vizând carantinarea, internarea și izolarea obligatorie. Pentru că, în starea de urgență, CCR nu ar fi putut argumenta aceea „decarentenizare” ca drept fundamental.

Libertatea la români

Grid
Modorcea

Autoritățile au anunțat că pe timpul pandemiei, România a avut cea mai mare creștere la producție din UE, de doi, trei la sută! Nu mă miră, fiindcă în timpul pandemiei românii s-au arătat a fi extrem de disciplinați, aproape un model de conduită, de aplicare a măsurilor și restricțiilor impuse de oficiali, după modelul țărilor avansate, după indicațiile OMS. Nu s-a mai pomenit atâta disciplină și supunere de pe vremea comunismului.

Și cu toate acestea, țara noastră nu se află pe lista cu risc redus de pandemie, în grila Marii Britanii suntem sub linie. Altfel spus, țările de rang I se feresc de noi, suntem ținuți la distanță, România are o soartă izolaționistă în UE. Cum e posibil? Înseamnă că e ceva putred în Danemarca. Înseamnă că la mijloc se află o cacealma, practica raportărilor de cifre false. Înseamnă că deciziile luate în starea de urgență nu au fost bune, iar disciplina românilor, o mascaradă! Încă nu am înțeles că suntem pe cont propriu și că așa-zisele alianțe sunt de conjunctură, că nu ne putem sprijini decât pe noi înșine?!

Megalomania puterii se dovedește din nou catastrofală. Am arătat nu o dată unde văd eu slăbiciunile, în faptul că nu avem un stat puternic și funcțional. Ce funcționează? Acum, cu liberalizarea restricțiilor, cădem iar în haos. Îmi venea să aplaud conduita românilor față de restricții și să observ că la români controlul asupra „libertății” a fost benefic. Dar m-am înșelat. Mult timp n-am înțeles acest gând al lui Liviu Rebreanu: „Libertatea e cea mai mare nenorocire pentru poporul care nu-i copt s-o aibă”. Acest lucru s-a văzut la români după revoluția / evenimentele din decembrie 1989, când, cu prețul multor morți (1166), s-a obținut libertatea mult visată. Dar după felul cum s-au folosit românii de libertate, s-a ajuns să se spună, după 30 de ani, că mai bine era pe vremea dictaturii, când oamenii aveau asigurate condițiile de bază, o slujbă și un acoperiș. Și analiștii au constatat că românii au fost mai harnici în timpul dictaturii decât în libertate.

De ce această decădere? Fiindcă oamenii au sărit din lac în puț, din dictatură în haos. Lipsa de respect a legilor demosului nu înseamnă libertate, ci anarhie. „Libertatea e înțelegerea necesității”, spunea Spinoza.

Libertatea este un lux. Nu-i pentru oricine. Toți filosofii lumii sunt de părere că nu există libertate fără dreptate. „Fără dreptate, nici o libertate”, spune un proverb latin. Și fără supunere în fața legii. Am constatat acest adevăr în America. Acolo trăiesc oameni de pe întreg pământul, fiecare vine cu obiceiul lui de acasă, cu libertățile pe care le-a moștenit, toți vin să se bucure de o libertate și mai mare, vin să câștige mai mult decât acasă. Da, dar aceste lucruri nu sunt posibile fără respectarea legii. Toate popoarele care alcătuiesc America se supun legilor americane. Acolo există o dictatură a legii nemiloasă, care, încălcată, se lasă cu amenzi, închisoarea sau moartea. „A face acte nesancționabile, spunea Mircea Eliade, nu înseamnă a fi liber”. Iar un proverb românesc îl întregeste: „Ca să ne bucurăm de libertate, trebuie să știm să ne supunem legilor”.

Istoria omenirii nu e dreaptă, omenirea încă nu și-a găsit forma de existență care să-i ducă pe oameni în paradis, să-i facă să trăiască ca în EL Dorado, ca în Țara Făgăduinței, unde să curgă pentru toți numai lapte și miere. Fericirea este încă un ideal greu de atins.

În aceste condiții,

numai legea sau dictatura legii (dura lex, sed lex) disciplinează omul, poate să-l ducă la o comportare cu rezultate benefice. Și tot latinii spueau; „Libertatea înseamnă să poți face ceea ce îți permite legea”. Nu poți fi liber decât pe baza unui cod moral. Libertatea nu înseamnă haos, descurcăreală ca la români, care au ajuns să spună „legea e făcută ca să fie încălcată”, nici dictatura eului (cultul personalității), înseamnă să respecti libertatea celorlalți.

În fond, libertatea este o problemă de educație. Oamenii liberi cu adevărat sunt cei bine educați, care au o educație interioară sau, cum spunea Nietzsche: „Libertatea înseamnă să fim responsabili pentru noi înșine”.

Așadar, libertatea nu este o bagatelă, dimpotrivă, este un lucru greu, foarte greu, o mare povară pentru om, un efort suprem de a trăi fără lanțuri, dacă vrem să fim liberi, să ne desprindem de imaginea pe care ne-a lăsat-o Rousseau în vorba: „Omul s-a născut liber și este pretutindeni în lanțuri”.

Sigur, nu trebuie să vină o epidemie ca să înțelegem toate aceste lucruri. Dovadă că o dată cu relaxările, numărul de cazuri Covid-19 e mai mare ca în momentele de vârf tragic ale

pandemiei. Și cred că sporul productiv, de care vorbeam la început, s-a produs la români nu atât din respectul restricțiilor, cât al fricii de moarte. Moartea i-a făcut cumiți, să stea la locul lor. Dictatura morții este și asta o soluție pentru dobitoci și pentru starea de haos.

Educația ne face să fim liberi. Un om aflat într-o peșteră, cum i-am văzut pe eremiți la Athos, sunt mai liberi ca orice voiajor care străbate lumea-n lung și lat. Pasul cel mai înalt spre libertate este înțelepciunea, iar înțelepciunea se atinge cu credința. Libertatea religioasă este suprema condiție a libertății. Dar nu toți oamenii religioși sunt liberi. Majoritatea sunt sclavii dogmelor și se chinuie, sunt robii unor precepte absurde.

Eu am ales calea apofatică și am dedus că e singura care îmi dă libertatea adevărată. Iar acest fapt mi-a fost confirmat de o cugetare latină, care spune așa: „Unde este îndoială, acolo este libertate”. E un apofatism avant la lettre. De aceea, cred că teologul cel mai liber a fost Sf. Augustin, filosoful și scriitorul care a adus înțelepciunea antică în creștinism.